

Ester Formosa, molt més que una veu

Miquel Romero i Grané

Malauradament no us puc parlar ni de la primera Ester cantant, aquella que pujava a l'escenari amb el nom de *La Canyí* (personatge creat pel dramaturg Joan Cases) i que interpretava temes en la línia del cabaret més europeu, ni tampoc de l'Ester actriu que ha participat a moltes produccions teatrals (*La flauta màgica*, *Fulgor i mort de Joaquín Murieta*, *Dansa d'agost*, *Estrés d'amor*, *Kràmpack...*) i sèries de televisió que de ben segur molts de vosaltres recordareu (*Nissaga de Poder* i *Des del balcó*). Vam conèixer l'Ester el novembre de l'any 1996 de la mà —o hauria de dir de les cordes— d'en Toti Soler: era a un dels comptats concerts de presentació del disc *M'aclame a tu* a la sala Ovidi Montllor del Mercat de les Flors. Recordo aquella actuació amb molta intensitat: inicialment, tant per a la Verònica com per a mi, era un retrobament amb la música i les lletres de

l'Ovidi després d'aquell darrer i emotiu concert ple d'amics a *Ovidi diu Sagarra* l'any 1994 a l'antic Teatre Lliure de Gràcia, molt a prop de casa nostra i on, ja molt malalt, ens en vam acomiadar —sense saber-ho—. I aquest retrobament finalment es va tornar coneixença d'una parella artística que ens ha donat moltes satisfaccions aquests darrers anys, i del qual n'han quedat enregistrades dues obres realment imprescindibles: *M'aclame a tu* (1997) i *L'arxiver de Tortosa* (2004) —personalment des d'aquestes línies em planyo profundament que, per raons que de ben segur només a ells els ocupen, ara ens cal escoltar aquests grans artistes solts, doncs els darrers concerts plegats amb en Carles Rebassa els van realitzar l'estiu del 2005—.

Ja l'any 2000 va començar una col·laboració amb el pianista i acordionista Maurici Villavecchia, que ha continuat ininterrompudament fins ara. Al llarg d'aquests anys s'han fet ressò de textos del poeta Feliu Formosa (pare de l'Ester) amb la música de Silvia Comes, de temes de Paolo Conte, Marisa Sannia, interessant-se per tota la tradició musical arrelada a la Mediterrània, fins arribar darrerament al poeta Jordi Guardans que ha musicat els seus propis poemes i del qual acaben de publicar *Sola como el poeta*, un atractiu enregistrament amb veu i piano, net de tota parafernàlia. El passat 21 de març, dins la programació anomenada *Sis Veus de Dona* del TNC, ens retrobàvem amb l'Ester a la Sala Tallers que, amb una capacitat d'unes 450 persones, estava plena de gom a gom. Regnava un ambient de certa expectació a l'auditori, doncs sota la direcció escènica d'en Joel Joan de ben segur no seria un recital que anés pels camins clàssics del gènere —precisament un Joel Joan que recordem haver vist entre el públic a aquell concert iniciàtic de l'any 1996—. Una vegada atenuada la il·luminació van entrar com despistats el pianista, Maurici Villavecchia, i el contrabaix, Horacio Fumero —que per cert va fer un encomiable treball d'acompanyament—, i tot seguir entrà corrents pel passadís l'Ester, vestida de carrer amb anorac i bossa, com qui arriba tard a un assaig i s'esglaia en veure el

públic assegut. A partir d'aquest moment els músics van fer veure que no notaven la presència de la cantant, tot i que aquesta demanava la seva atenció. Aquest joc es va convertir en el *fil rouge* que va anar entrelligant les "perles" d'aquest acolorit espectacle. L'Ester va representar el paper amb convicció, es va interpretar a si mateixa. El trompetista, Matthew Simon, no s'incorporà fins el cinquè tema, i tot seguint el joc (saludà els seus companys, ignorant la cantant). Van començar per una cançó de benvinguda anomenada *Carrusel*, d'en Jordi Guardans, poeta que ja no van deixar fins a la peça instrumental jazzística *Interludi per a l'Ester*, que li va permetre un canvi de vestuari. Vestida ja d'eteri i suggerent blanc sobre un fons que va anar transmutant-se de color a cada cançó (verd, blau, taronja, rosa i roig), donà pas a una revisió dels temes que l'Ester i en Maurici han

aferrat al llarg d'aquest anys. Com a colofó, el poeta Carles Rebassa va sortir d'entre el públic en forma de diable modern (de negre rigorós, amb jaqueta de pell vermella i collar amb creu invertida) per interpretar junts el tema de Léo Ferrer *Thank you Santan*, i fent parella amb Adolfo Osta, músic pamplonès especialista en composicions medievals i sefardites, van recordar l'Ovidi amb *Perquè vull* (cançó que donava títol a l'enregistrament d'un seleccionat recull que van fer plegats: *Perquè vull i altres cançons imprescindibles*). De nou amb el trio, va interpretar *Any nou i un bis de Maruzzella*, tema napolità que li serveix d'ensenyà —i que sembla especialment escrit per a l'Ester—. Era aviat —dos quarts de deu—, el temps havia passat molt de pressa, massa de pressa, crec que tothom tenia la convicció d'haver assistit a un preciós, encisador i acurat espectacle. La veu de l'Ester havia estat precisa, nítida, tècnica, punyent —quan calia— i la seva creïble interpretació, entre la picardia i la innocència, va donar la justa introducció a cada tema. Memorable espectacle!

Els habituals d'aquesta col·laboració recordareu el seu recital de l'abril del 2005 al TMP de Palafrugell (el darrer que va realitzar, amb en Toti, tots dos sols). En finalitzar l'actuació el *road manager* i en Toti es van quedar descansant a Palau-sator i l'Ester, que no es trobava gens bé doncs arrossegava el cansament d'una esgotadora gira per Catalunya, volia tornar aviat a casa seva i de molt bon grat vam fer el camí plegats a Barcelona. Aquelles hores en la "intimitat" del nostre cotxe familiar, compartint entrepanes, gaudint de la seva conversa i escamesa a preguntes per part de tots —les meves nenes que coneixen la seva obra, doncs l'escoltem sovint, no s'estaven de res—, va ser una oportunitat única per endinsar-se en la persona sensible, honesta, oberta, franca, propera i decidida que hi ha dins l'artista. Puc dir que el viatge se'ns va fer curt i que a mi em van quedar moltes preguntes al tinter que, per prudència o vergonya, no em vaig atrevir a fer. Tota poesia, tota cançó, necessita d'una veu: l'Ester és una veu, una gran veu... i més, molt més.